

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/233353,Komunikat-prasowy-dotyczacy-kontynuacji-prac-archeologicznych-IPN-w-Lesie-Piasni.html>
27.02.2026, 08:15

Komunikat prasowy dotyczący kontynuacji prac archeologicznych IPN w Lesie Piaśnickim – poszukiwanie śladów niemieckiej akcji zacierania zbrodni (Aktion 1005)

12.11.2025

[Śledztwo](#) [Zbrodnie pomorskie](#) [Zbrodnie niemieckie](#) [zbrodnie wojenne](#)

Od 2021 r. pion śledczy IPN w Gdańsku, wraz z zespołem biegłych z Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Rzeszowskiego pod kierunkiem dr. Dawida Kobiałki, prowadzi systematyczne prace archeologiczne w wytypowanych miejscach Pomorza Gdańskiego, gdzie mogą znajdować się zbiorowe mogiły ofiar tzw. „Zbrodni Pomorskiej 1939 roku”. Dotychczas prace prowadzone były m.in. w Chojnicach, Borównie oraz Lesie Szpęgawskim. O ich efektach informowaliśmy już wcześniej.

Aktualne badania prowadzone są w ramach nowego śledztwa, mającego na celu szczegółowe zbadanie przebiegu niemieckiej operacji Aktion 1005 – tajnej akcji przeprowadzonej podczas II wojny światowej w celu zatarcia śladów masowych zbrodni na terenie dawnego województwa pomorskiego.

Aktion 1005 była niemiecką operacją mającą na celu zacieranie śladów masowych mordów. Na Pomorzu Gdańskim podobne działania Niemcy przeprowadzili w około 30 lokalizacjach, mordując polską inteligencję, duchownych oraz osoby umysłowo chore. W ramach śledztwa poszukiwane są materialne ślady tych działań – miejsca palenia zwłok, wydobywania ciał oraz ich ukrywania.

Do prowadzenia badań wykorzystywane są najnowocześniejsze metody i narzędzia archeologiczne, umożliwiające precyzyjną dokumentację znalezisk. Odnalezione artefakty, spalone fragmenty kości oraz pozostałości drewna poddawane są analizom antropologicznym, geochemicznym i archeobotanicznym, co pozwala na odtworzenie przebiegu zbrodni oraz działań mających na celu jej zacieranie.

W dniach od 2 do 10 listopada 2025 r. prowadzono prace archeologiczne w Lesie Piaśnickim, miejscu masowych zbrodni z przełomu 1939 i 1940 r. W 1946 r. w wyniku poszukiwań odnaleziono 25 grobów masowych, dwa obiekty przygotowane do ukrycia zwłok (nie wykorzystane w tym celu) oraz dwa paleniska polowe. W dwóch grobach znaleziono zwłoki 305 ofiar, z czego rodziny rozpoznały imiennie ponad 50 osób. Pozostałe doły zawierały jedynie fragmenty kości i niewielkie przedmioty, co było skutkiem przeprowadzenia w 1944 r. akcji Aktion 1005, w trakcie której Niemcy wydobywali zwłoki, palili je na stosach i ukrywali pozostałości w lesie, na polach lub w wodach.

W latach 50. i 60. XX w. badania nad ludobójstwem w Lesie Piaśnickim prowadziła Barbara Bojarska. Dzięki zebranych relacjom świadków udało się odnaleźć kolejny grób, również zniszczony przez spalenie zwłok, oraz dwa paleniska w jego pobliżu. Wiadomo, że w okolicznym lesie istnieją dalsze, nieoznaczone lokalizacje grobów masowych. Do chwili obecnej nie ustalono miejsca ukrycia co najmniej kilku ton spalonych szczątków ludzkich po Akcji 1005.

Prace archeologiczne poprzedzone były krytyczną analizą literatury przedmiotu, badaniami archiwalnymi, opracowaniem danych z lotniczego skanowania laserowego oraz historycznych zdjęć lotniczych. Etap terenowy obejmował badania powierzchniowe z wykorzystaniem wykrywaczy metali oraz serię odwiertów geologicznych, mających na celu lokalizację materialnych śladów związanych z Akcją 1005. Wyniki wcześniejszych badań, np. w Lesie Szpęgawskim czy nad jeziorem Borówno, potwierdzają, że szczątki ludzkie pozostawione przez Niemców w drugiej połowie 1944 r. powinny być traktowane jako integralna część badań nad zacieraniem śladów zbrodni.

Nowoczesne metody z zakresu antropologii sądowej pozwalają na dokładną analizę procesu zacierania masowych zbrodni. Tegoroczne prace terenowe w Lesie Piaśnickim pozwoliły na odnalezienie ponad 200 metalowych przedmiotów lub ich fragmentów, mogących mieć związek z dokonaniem tam ludobójstwem lub z próbą zatarcia jego śladów w sierpniu i wrześniu 1944 r.

Prace archeologiczne w Lesie Piaśnickim będą kontynuowane w najbliższej przyszłości.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Gdańsk

Komunikat